

METODICKÉ POZNÁMKY

Územní struktura je platná k 1. 1. 2013 a pokud není uvedeno jinak, vztahují se údaje k roku 2011.

Kraj, okres, správní obvody obcí, obec a základní územní jednotka jsou standardními prvky územní identifikace, jejichž kódy a názvy vycházejí z platných číselníků (Číselník obcí, Číselník obcí s rozšířenou působností, Číselník obcí s pověřeným obecním úřadem,...) a Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) získané z Územního identifikačního registru, spravovaného Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a jsou k dispozici i v elektronické podobě a na internetu www.czso.cz.

Obec je územním samosprávným celkem základního stupně. Podle zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) jsou některé obce označovány jako **města**, resp. **statutární města** (Hradec Králové). Města jsou v tabulkách vyznačena tučně a velkými písmeny. Nově se objevuje i titul **městys**, jejichž přehled uvádíme v příloze a v tabulkách nejsou zvýrazněny.

Kód obce je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci České republiky. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru.

Název obce je určen při vzniku obce, zejména sloučením nebo rozdělením obcí. Může být změněn rozhodnutím obce se souhlasem Ministerstva vnitra. Název obce je jedinečný v rámci okresu.

Část obce je možno definovat dvojím způsobem. Jedná se o jednotku územního členění státu, která je publikována v rámci úředního seznamu obcí a jejich částí (tj. ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2005). Pokud se obec nečlení na části, je pro potřeby statistiky považována za jednu část obce. Z věcného hlediska se ovšem jedná o skupinu domů se společným názvem, označených čísly popisnými z jedné číselné řady.

Základní územní jednotkou (ZUJ) se rozumí taková prostorová jednotka, která se pro výkon státní správy již dále nečlení - všechny obce a statutární město. Každá ZUJ má přidělen pětimístný kód (šestá číslice je kontrolní). V našem kraji je kód obce i ZUJ totožný, žádná obec nemá více ZUJ.

Obce s pověřeným obecním úřadem (POU) jsou stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb., ze dne 13. 6. 2002. Příslušnost obcí k obcím s pověřeným obecním úřadem je dána vyhláškou MV č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. **Kód POU** představuje obec s pověřeným obecním úřadem, do jejíhož správního území daná obec náleží.

Obce s rozšířenou působností (ORP) jsou stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb., ze dne 13. 6. 2002. Příslušnost obcí k obcím s rozšířenou působností je dána vyhláškou MV č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. **Kód ORP** představuje obec s rozšířenou působností, do jejíhož správního území daná obec náleží.

Okres je vymezen na základě vyhlášky Ministerstva vnitra č. 513/2006 Sb., ze dne 3. listopadu 2006, kterou se mění vyhláška 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů, výčtem území obcí, které jej tvoří. Takto vymezené okresy celistvě vykrývají území České republiky. Smyslem nové vyhlášky je sladění území okresů se správními obvody obcí s rozšířenou působností. Jedná se o případy, kdy správní obvody ORP byly vytvořeny přes hranice okresů.

Kraj je ve smyslu ústavního zákona č. 347/1997 Sb. vyšší územně samosprávný celek od roku 2000. Je vymezen výčtem okresů, které jej tvoří. K 1. 1. 2005 došlo k územní změně, vyplývající ze zákona č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů. Tyto změny se týkaly pouze čtyř krajů, byly to Kraj Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký a Moravskoslezský kraj.

Údaje byly čerpány z:

- databáze městské a obecní statistiky, jedná se o údaje za roky 2009, 2010 a 2011
- regionálních statistických publikací (Statistické ročenky Královéhradeckého kraje 2011) a časových řad
- demografické statistiky za rok 2011
- Registru ekonomických subjektů za rok 2011
- volební statistiky
- Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - definitivní výsledky.

Údaje za území okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a velikostní skupiny obcí byly vypočítány agregací z údajů o obcích.

Míra nezaměstnanosti za kraj a okresy je registrovanou mírou nezaměstnanosti podle údajů MPSV. Míra nezaměstnanosti za nižší územní celky (ORP, velikostní skupiny obcí a obce) je počítána na počet ekonomicky aktivních obyvatel ze SLDB k 1. 3. 2001, jak je uvedeno v poznámkách pod tabulkami. Údaje o počtu uchazečů o zaměstnání byly vypočteny z datové báze Ministerstva práce a sociálních věcí.

Výsledky podle jednotlivých druhů **voleb** najdete na www.volby.cz.

Tabulky ze **sčítání lidu, domů a bytů** podle obcí byly zpracovány z databází SLDB 2011 a výsledky ke dni sčítání, tj. 26. březen 2011 jsou k dispozici na www.scitani.cz. Jedná se o definitivní výsledky.

Aktuální seznam pro tabulku **Adresy obecních a městských úřadů** byl připraven z aktualizací poskytnutých Krajským úřadem Královéhradeckého kraje a internetu. Najdete v něm jména nových starostů i telefonické a e-mailové kontakty.

Ediční plán publikací 2013 informuje o publikacích a produktech připravovaných Krajskou správou ČSÚ v Hradci Králové, oddělením informačních služeb pro rok 2013 včetně anotace a územního členění údajů.

Přehled **měst a městysů** obsahuje obce, jimž byl status města či městyse přidělen od roku 2006, je doplněn o základní údaje územní identifikace.

Mapa měst a městysů zobrazuje rozmístění měst a městysů ke dni 1. 1. 2013.

* * *

Regionální informace o obcích a územních celcích kraje lze získat z produktů a publikací ČSÚ:

- 521011-12 Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2012
- 521302-12 Statistický bulletin – Královéhradecký kraj
- 521317-12 Obce Královéhradecka 2012
  - 1301-12 Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2012
  - 1302-12 Malý lexikon obcí ČR 2012
- 1381-09 Obce ČR a jejich části
- 1375-07 Města a městyse v ČR
- 4018-12 Demografická ročenka měst (2002 až 2011)
- 4030-12 Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností (2002 až 2011)
- 4037-12 Demografická ročenka správních obvodů pověřených obecních úřadů (2002 až 2011)
- 4034-12 Demografická ročenka okresů (2002 až 2011)
- 4116-08 Statistický lexikon obcí 2008
- 4128-04 Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005
- 1303-12 Okresy České republiky 2011
- 1304-12 Kraje České republiky 2011

Na internetových stránkách ČSÚ jsou další údaje zveřejňovány na:

www.hradeckralove.czso.cz

[Královéhradecký kraj - publikace](#)

[MOS - Městská a obecní statistika](#)

Základní údaje o obcích (poslední aktuální údaje)

[Databáze demografických údajů za obce ČR](#)

[Veřejná databáze](#)

[Územně analytické podklady](#)

informace poskytované podle Vyhlášky 500/2006 Sb.

* * *

Seznam použitých zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
ORP	obec s rozšířenou působností
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
POU	pověřený obecní úřad
SO POU	správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů